ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 9ης Φεβρουαρίου 1988 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Κηρύσσοντας, με Διάταξη της 20ής Μαΐου 1987 [1], απαράδεκτες τις ασκηθείσες προσφυγές ακυρώσεως κατά του κανονισμού 2040/86 της Επιτροπής, της 30ής Ιουνίου 1986, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της εισφοράς συνυπευθυνότητας στον τομέα των σιτηρών [2], το Δικαστήριο αποφάνθηκε, απαντώντας σε επιχείρημα με το οποίο τονιζόταν η ανάγκη εξασφαλίσεως αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στα πρόσωπα που αφορά ο κανονισμός,

« ότι ο προσφεύγων, προς στήριξη προσφυγής κατά εθνικού μέτρου εφαρμογής κοινοτικής πράξεως, μπορεί να προβάλει την έλλειψη νομιμότητας της κοινοτικής αυτής πράξεως και να αναγκάσει έτσι το εθνικό δικαστήριο να αποφανθεί επί του συνόλου των προβαλλομένων σχετικώς αιτιάσεων, ενδεχομένως δε κατόπιν υποβολής αιτήσεως στο Δικαστήριο για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος » [3].

2. Τα περιστατικά της υπό κρίση αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως είναι λίγο διαφορετικά από εκείνα που έλαβε υπόψη του το Δικαστήριο στην ανωτέρω υπόθεση. Πράγματι, ο ειρηνοδίκης του καντονίου του Brasschaat, ο οποίος σας ερωτά για το κύρος του κανονισμού 2040/86, καλείται να κρίνει όχι επί προσφυγής κατά των εθνικών μέτρων εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού [4], αλλά επί αγωγής με την οποία ζητείται η απόδοση του ποσού που παρακράτησε, ως εισφορά συνυπευθυνότητας στον τομέα των σιτηρών, η εταιρία Mera, εναγόμενη της κύριας δίκης, με την ευκαιρία της εκ μέρους της αγοράς σιτηρών από το γεωργό Van Landschoot, ενάγοντα της κύριας δίκης. Συνεπώς, το ζήτημα του κύρους του επίδικου κανονισμού ανακύπτει στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ ιδιωτών. Πράγματι, αμφότεροι οι διάδικοι αμφισβητούν ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου το κύρος του εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, η ιδιαιτερότητα αυτή δεν θα πρέπει να εμποδίσει το Δικαστήριο να απαντήσει το υποβληθέν ερώτημα.

3. Η ουσιώδης αιτίαση που διατυπώνεται κατά του εν λόγω κανονισμού αφορά το καθεστώς της απαλλαγής από την εισφορά. Πράγματι, από την εισφορά συνυπευθυνότητας απαλλάσσονται, υπό την προϋπόθεση ότι το μεταποιηθέν προϊόν χρησιμοποιείται για τη διατροφή των ζώων μέσα στην ίδια την εκμετάλλευση, οι πρώτες μεταποιήσεις που πραγματοποιεί, μέσω μονίμων ή προσωρινών εγκαταστάσεων στην εκμετάλλευση [5], ο γεωργός, τον οποίον θα αποκαλώ

— αυτοκαταναλωτή, όταν παράγει ο ίδιος σιτηρά,

— μεταποιητή στο αγρόκτημα, όταν αγοράζει τα σιτηρά από τρίτους.

4. Υποστηρίζεται ότι υφίσταται διττή διάκριση· πρώτον, μεταξύ παραγωγών και, δεύτερον, μεταξύ μεταποιητών. Η διάκριση

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

1 — Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 233 έως 235/86, Champlor SA και λοιποί, Συλλογή 1987, σ. 2251.

2 — ΕΕ L 173 της 1.7.1986, σ. 65.

3 — Προαναφερθείσα Διάταξη, σκέψη 10.

4 — Πρόκειται για τα εξής μέτρα: βασιλικό διάταγμα της 2ας Ιουλίου 1986, *Moniteur belge* της 5.8.1986, σ. 10902· υπουργική απόφαση της 16ης Ιουλίου 1986, όπ.π., σ. 10903· και υπουργική απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1986, *Moniteur belge* της 3.10.1986, σ. 13499, που αφορούν την προηγούμενη άδεια του Υπουργού Γεωργίας στα πρόσωπα που πραγματοποιούν την πρώτη μεταποίηση των σιτηρών.

5 — Άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2040/86, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2572/86 της Επιτροπής της 12ης Αυγούστου 1986, ΕΕ L 229 της 15.8.1986, σ. 25.

μεταξύ παραγωγών συνίσταται στο ότι, αντιθέτως προς ό,τι συμβαίνει με τους αυτοκαταναλωτές και τους παραγωγούς που πωλούν σε μεταποιητές στο αγρόκτημα, το ευεργέτημα της απαλλαγής δεν ισχύει για τις πρώτες μεταποιήσεις που αφορά τα σιτηρά των άλλων παραγωγών, ειδικότερα δε εκείνους που εφοδιάζουν τη μεταποιητική βιομηχανία. Η διάκριση μεταξύ μεταποιητών συνίσταται στο ότι εκείνοι που μεταποιούν και χρησιμοποιούν τα σιτηρά στην εκμετάλλευσή τους απαλλάσσονται, ενώ εκείνοι που απλώς μεταποιούν σιτηρά, δηλαδή οι βιομηχανίες που παρασκευάζουν σύνθετες ζωοτροφές, δεν απαλλάσσονται από την εισφορά. Αυτό το καθεστώς απαλλαγής καλύπτει το 58 % των σιτηρών που προορίζονται για τη διατροφή των ζώων, ποσοστό το οποίο αντιπροσωπεύει το 60 % της συνολικής ποσότητας σιτηρών που παράγονται στην Κοινότητα.

5. Η Επιτροπή, όπως γνωρίζετε, κατέληξε σε μια τέτοιας εκτάσεως εφαρμογή της απαλλαγής με τη σημασία που προσέδωσε, όπως είχε εξουσιοδοτηθεί να πράξει με το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 2727/75 του Συμβουλίου[6], όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1579/86[7], στην έννοια της « πρώτης μεταποιήσεως » και ερμηνεύοντας, με τηλετύπημα της 5ης Σεπτεμβρίου 1986[8], την έννοια του « παραγωγού » ως περιλαμβάνουσα όλους τους γεωργούς, ακόμα και εκείνους που δεν παράγουν σιτηρά.

6. Ασφαλώς, στις γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν και στις προφορικές παρατηρήσεις που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας προδικαστικής παραπομπής, αναπτύχθηκαν διά μακρών τα της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού και των δυνητικών επιπτώσεών του, αμέσων ή εμμέσων, ιδίως στη μεταποιητική βιομηχανία. Καθήκον όμως του Δικαστηρίου ασφαλώς δεν είναι εδώ να εκφέρει κρίση όσον αφορά τη σκοπιμότητα των λεπτομερειών εφαρμογής της εισφοράς συνυπευθυνότητας, τις οποίες θέσπισε η Επιτροπή. Εκείνο που πρέπει το Δικαστήριο να εκτιμήσει είναι το κύρος του κανονισμού της Επιτροπής υπό το φως της γενικής αρχής της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, η οποία, όσον αφορά την κοινή γεωργική πολιτική, διατυπώνεται ιδίως στο άρθρο 40, παράγραφος 3, εδάφιο 2, της Συνθήκης και, όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, στο άρθρο 4, παράγραφος 8, του κανονισμού 2727/75, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1579/86. Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι « η Επιτροπή μεριμνά ώστε το σύστημα της εισφοράς συνυπευθυνότητας να μη δημιουργεί στρεβλώσεις με τα ανταγωνιστικά προϊόντα ». Δεν πρέπει, εξάλλου, να λησμονείται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 2727/75 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1579/86, η εισφορά πρέπει να επιβαρύνει τον παραγωγό, κανόνας ο οποίος επαναλαμβάνεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2040/86 της Επιτροπής, ο οποίος αμφισβητείται στην παρούσα διαδικασία.

7. Ακριβώς λόγω της επιβαρύνσεως του *παραγωγού* με το ποσό της εισφοράς συνυπευθυνότητας δεν μπορεί να γίνει λόγος για διάκριση μεταξύ μεταποιητών. Η εν λόγω εισφορά δεν επιβαρύνει τους ίδιους τους μεταποιητές και είναι ουδέτερη ως προς αυτούς. Δεδομένου δε ότι πρόκειται για πλεονασματικό προϊόν, το οποίο προσφέρεται ευρέως στην αγορά, δύσκολα μπορεί να υποτεθεί ότι οι παραγωγοί θα ήταν σε θέση να αυξήσουν τις τιμές τους προκειμένου να αντισταθμίσουν τις επιπτώσεις της εισφοράς. Επομένως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι το κόστος της εισφοράς επιβαρύνει τη μεταποιητική βιομηχανία.

8. Ακόμα και αν υποτεθεί ότι η μεταποιητική βιομηχανία προτείνει σε ορισμένους παραγωγούς να επιβαρυνθεί η ίδια με το ποσό της

6 — Κανονισμός της 29ης Οκτωβρίου 1975 περί κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα των σιτηρών, ΕΕ ειδ. έκδ. 03/013, σ. 158.

7 — Κανονισμός της 23ης Μαΐου 1986 που τροποποιεί τον κανονισμό 2727/75 περί κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα των σιτηρών, ΕΕ L 139 της 24.5.1986, σ. 29.

8 — Μόνο το αγγλικό κείμενο του κανονισμού 2040/86 διορθώθηκε ως προς το θέμα αυτό· βλέπε διορθωτικά στην ΕΕ L 252 της 4.9.1986, σ. 30.

εισφοράς, θα το πράξει, λαμβανομένης υπόψη της πλεονασματικής παραγωγής σιτηρών, μόνο για λόγους εμπορικούς, άσχετους με τις επιταγές της κοινής γεωργικής πολιτικής, οι οποίες αποτελούν το λόγο υπάρξεως και υπαγορεύουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής της εισφοράς συνυπευθυνότητας. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, η εισφορά συνυπευθυνότητας δεν προκαλεί καμία διάκριση μεταξύ μεταποιητών.

9. Δεν μπορεί να λεχθεί το ίδιο όσον αφορά τους παραγωγούς. Μολονότι γίνονται κατανοητοί οι λόγοι που δικαιολογούν ένα γενικό καθεστώς που ευνοεί τους αυτοκαταναλωτές, η παραγωγή των οποίων απορροφάται σε κλειστό κύκλωμα και δεν συμβάλλει στη δημιουργία πλεονασμάτων, δύσκολα κατανοούνται οι λόγοι, όσον αφορά το λόγο υπάρξεως της εισφοράς συνυπευθυνότητας, που δικαιολογούν ένα καθεστώς διαφορετικό αναλόγως του αν ο παραγωγός χορηγεί σιτηρά για μεταποίηση στο αγρόκτημα ή για βιομηχανική μεταποίηση. Ούτε μπορούν να δικαιολογήσουν μια τέτοια διαφορά μεταχειρίσεως οι λόγοι τους οποίους προβάλλει η Επιτροπή όσον αφορά τις πρακτικές δυσκολίες ελέγχου των συναλλαγών μεταξύ των γεωργών.

10. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, η κατάσταση έχει ως εξής:

— ο κανονισμός 2040/86 δεν μπορεί να θεωρηθεί ανίσχυρος:

  — ούτε στο μέτρο που υπάγει τους παραγωγούς, όπως ο ενάγων της κύριας δίκης, στην εισφορά συνυπευθυνότητας για την παραγωγή τους που προορίζεται για βιομηχανική μεταποίηση,

  — ούτε στο μέτρο που απαλλάσσει από την εν λόγω εισφορά τους αυτοκαταναλωτές·

— ο εν λόγω λόγω κανονισμός αντιβαίνει, όμως, στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των παραγωγών, καθόσον χορηγεί, όπως στους αυτοκαταναλωτές, στους παραγωγούς που πωλούν την παραγωγή τους για μεταποίηση στο αγρόκτημα απαλλαγή την οποία δεν χορηγεί στους λοιπούς παραγωγούς που υπόκεινται εκ του νόμου στην εισφορά.

11. Εισηγούμαι, επομένως, στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι ο κανονισμός 2040/86 της Επιτροπής πρέπει να θεωρηθεί ανίσχυρος εφόσον, ενώ υπάγει στην εισφορά συνυπευθυνότητας τους παραγωγούς σιτηρών που πωλούν την παραγωγή τους για βιομηχανική μεταποίηση, προβλέπει απαλλαγή των παραγωγών που πωλούν την παραγωγή τους για μεταποίηση στο αγρόκτημα.